

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/aktualnosci/21286,Zapewnienie-bezpieczenstwa-funkcjonalnego-przy-zarzadzaniu-zmianami-na-pojazdach.html>
20.05.2024, 11:07

Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonalnego przy zarządzaniu zmianami na pojazdach kolejowych

18.04.2024

W siedzibie Urzędu Transportu Kolejowego odbyło się posiedzenie Zespołu zadaniowego ds. monitorowania poziomu bezpieczeństwa sektora kolejowego w Polsce. Celem spotkania było omówienie z przewoźnikami kolejowymi i zamawiającymi pojazdy kolejowe kwestii związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa funkcjonalnego przy zarządzaniu konfiguracją i zmianami w pojazdach kolejowych.

Pojazdy kolejowe wprowadzane do obrotu kolejowego muszą spełniać wymagania określone w Dyrektywie w sprawie interoperacyjności. Jednym z nich jest bezpieczeństwo – również funkcjonalne. Oznacza to, że muszą zostać zachowane podstawowe funkcje w eksploatacji pociągu, m.in. zapewnienie bezpiecznego prowadzenia pociągu czy wykrywanie i obsługa sytuacji awaryjnych.

Zmianami na pojazdach kolejowych trzeba zarządzać w sposób systemowy. Jest to obowiązek, który zapewni zgodność z przepisami prawa europejskimi i krajowymi, kontrolę nad zmianami wprowadzonymi na pojeździe i ich udokumentowanie, aktualność i dokładność przechowywania informacji. Co najważniejsze – zagwarantuje również bezpieczeństwo prowadzenia ruchu kolejowego. Proces zarządzania konfiguracją ma zapewnić, że realizowane są właściwe obowiązki związane z

PLIKI DO POBRANIA

[\[pdf\] Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonalnego przy zarządzaniu zmianami - prezentacja \(457.74 KB\)](#)

oceną zgodności i homologacją pojazdów kolejowych.

Posiedzenie miało na celu zwiększenie świadomości na temat obowiązków związanych z zarządzaniem zmianami wprowadzonymi w pojazdach kolejowych już eksploatowanych. Dotyczy to także zarządzania oprogramowaniem czy zmianami wprowadzonymi w oprogramowaniu pojazdów kolejowych.

Spotkanie było okazją do dyskusji na temat:

- zagrożeń płynących z braku lub niewłaściwej realizacji obowiązków związanych z zarządzaniem konfiguracją i zarządzaniem zmianą;
- barier, które uniemożliwiają właściwą realizację obowiązków (np. brak dostępu do dokumentacji technicznej).

Kontrole i czynności wyjaśniające, które w I kwartale tego roku prowadził Prezes UTK wobec przewoźników kolejowych, pozwoliły na sformułowanie kilku rekomendacji. Zostały one przekazane podczas spotkania:

- zapewnienie między przewoźnikiem/ECM/dysponentem/właścicielem pojazdów kolejowych wymiany wszelkich niezbędnych informacji operacyjnych w zakresie procesów utrzymania i eksploatacji pojazdów kolejowych;
- przekazywanie wszelkich niezbędnych informacji operacyjnych właściwemu personelowi;
- zawieranie porozumień lub zweryfikowanie umów o współpracy między podmiotami (odpowiedzialnym za zarządzanie konfiguracją, dysponentem, ECM, producentem), które są związane z procesem zarządzania konfiguracją, by zapewnić spójność dokumentacji i identyfikowalność zmian w całym cyklu życia pojazdu lub typu pojazdu;
- „Poradnik Prezesa UTK” zostanie zaktualizowany w zakresie zarządzania konfiguracją, w szczególności w zakresie zgłaszania zmian na pojazdach do Agencji

Kolejowej UE lub UTK.

Aktualne pozostają także wcześniejsze rekomendacje Prezesa UTK wydane w obszarze:

- współpracy między podmiotem zamawiającym pojazdy kolejowe a ECM – konieczne jest uwzględnianie w dokumentacji zakupowej elementów umożliwiających i ułatwiających ECM realizację zadań w trakcie eksploatacji i procesu utrzymania pojazdu (przykładem takiej współpracy może być m.in. włączenie przedstawiciela ECM do prac komisji przetargowej);
- doskonalenia opisu przedmiotu zamówienia poprzez zapisy ograniczające zdalny dostęp do oprogramowania pojazdu, wprowadzenie zabezpieczeń zdalnego dostępu poprzez uwierzytelnianie, zapory sieciowe, zarządzanie dostępem do oprogramowania i fizycznych interfejsów, separację systemów;
- doskonalenia opisu przedmiotu zamówienia poprzez precyzowanie zapisów gwarantujących dostęp przez zamawiającego i ECM do dokumentacji technicznej pojazdu niezbędnej do zapewnienia późniejszego utrzymania.

Prezes UTK zachęcił także do wdrażania rekomendacji w zakresie cyberbezpieczeństwa. Zostały one opublikowane na [stronie internetowej Urzędu Transportu Kolejowego](#).